

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 maja 2015r. Sąd Rejonowy w Łowiczu oddalił powództwo powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. przeciwko pozwanej D. F. o zapłatę kwoty 1521,68zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty .

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na ustaleniach, że pozwana D. F. zawarła z (...) SA z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...) z dnia 25.09.2009r. na kwotę łączną 1 160,53 złotych, z której bank pobrał opłatę przygotowawczą w kwocie 40 złotych, prowizje w kwocie 18,03 złotych i składkę ubezpieczeniową w kwocie 102,50 złotych, wypłacając pozwanej kwotę 1 000 złotych. Zgodnie z § 2 pkt 1 i 2 spłata pożyczki następowała w 12 miesięcznych ratach a ostateczny termin spłaty kredytu ustalono na dzień 28.09.2010r.

W czasie obowiązywania umowy D. F. nieregularnie spłacała raty kredytu. Wobec braku całkowitej spłaty (...) SA wystawił w dniu 07.09.2010r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), któremu Sąd Rejonowy w Łowiczu nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 29 września 2011r. w sprawie I Co 1189/11.

Umową przelewu wierzytelności z dnia 30.11.2012r. (...) Bank SA w W. zbył wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki w kwocie 1 160,33 złotych zawartej z D. F. dnia 25.09.2009r. powodowi B. (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycjnemu Zamkniętemu z siedzibą w G.. Na nabytą wierzytelność składa się kapitał w kwocie 721,34 złotych, odsetki umowne w kwocie 44,79 złotych, odsetki karne w kwocie 402,53 złotych oraz koszty ogółem w kwocie 267,60 złotych.

B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. , reprezentowany przez B. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA z siedzibą w G. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych przeciwko D. F. stwierdzający, że nabył od (...) Bank SA wierzytelność wobec dłużniczki, wynikającą z umowy kredytu gotówkowego zawartej dnia 25.09.2009r. Wysokość zobowiązania dłużniczki na dzień wystawienia wyciągu wynosiła łącznie 1 521,68 złotych, w tym należność główna w kwocie 721,34 zł, odsetki w kwocie 532,74 zł oraz koszty 267,60 zł. Wyciąg nie wskazuje daty generowania wyciągu – daty jego wystawienia.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji oparł na dokumentach urzędowych i prywatnych oraz zeznaniach pozwanej D. F., którym w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy sąd dał wiarę.

Powód nie przedstawił – pomimo żądania pozwanej – oryginału umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 listopada 2012r. zaś złożona do akt sprawa kserokopia umowy została wybiórczo poświadczona przez reprezentującego powoda adwokata - tylko co do niektórych stron. W ocenie sądu ochrona interesów gospodarczych powoda, tajemnicy handlowej nie usprawiedliwia naruszenia prawa pozwanej do rzetelnego procesu, prowadzonego z zachowaniem ustawowych reguł procesowych, w tym przepisów o postępowaniu dowodowym, zapewniających równość stronom. Tym samym powód nie spełnił obowiązku dowodowego z art. 129 §1 i 2 k.p.c. Pomimo to w okolicznościach sprawy niniejszej Sąd Rejonowy ustalił, że doszło do zawarcia powołanej w uzasadnieniu żądań pozwu umowy przelewu tej konkretnej wierzytelności, przysługującej (...) Bankowi SA względem pozwanej D. F.. Przemawia za tym stopień uszczegółowienia posiadanych przez powoda B. (...) informacji, dotyczących przedmiotowej wierzytelności zawartych w przedłożonym przez powoda wykazie i powołanych w wyciągu z ksiąg rachunkowych.

W rozważaniach Sąd Rejonowy podnosił, że sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana D. F. przede wszystkim zaprzeczyła istnieniu dochodzonej pozwem wierzytelności, alternatywnie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Następnie zakwestionowała legitymację czynną powoda do dochodzenia objętego pozwem roszczenia wobec nieudowodnienia nabycia wierzytelności, jej istnienia, wysokości i wymagalności.

Zarzut przedawnienia roszczeń wynikających z umowy pożyczki zawartej z (...) Bankiem SA w W. pozwana oparła na twierdzeniu, że należności z tytułu pożyczki spłaciła w 2010r. i od tej pory nie były podejmowane wobec niej żadne czynności przez bank.

W przedmiotowej sprawie pożyczka stała się wymagalna co najmniej z dniem 28 września 2010 roku, to jest z dniem zastrzeżonego w §2 pkt 2 umowy pożyczki ostatecznego terminu jej spłaty. Bieg terminu przedawnienia dochodzonych pozwem roszczeń rozpoczął się więc z dniem 28 września 2010 roku. Pozew o zapłatę w sprawie niniejszej został złożony w dniu 05 lipca 2013 roku, a więc przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia objętych nim roszczeń. Z powyższych względów zarzut przedawnienia roszczeń objętych pozwem podniesiony przez pozwaną nie został uznany za skuteczny.

Zdaniem Sądu I instancji w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powód – wbrew spoczywającemu na nim obowiązkowi z mocy art. 6 k.c. - nie udowodnił w sposób nie budzący wątpliwości wysokości dochodzonego roszczenia. Przedłożony przez powoda dokument w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej, zaopatrzony w stosowną pieczęć, a nadto - mając na uwadze treść udzielonego pełnomocnictwa i odpis z Krajowego Rejestru Sądowego - w podpis uprawnionej osoby sam przez się nie stanowi dowodu na istnienie, a tym samym na wysokość dochodzonej wierzytelności.

W obowiązującym na dzień orzekania stanie prawnym to B. (...) musi przeprowadzić dowód co do istnienia zobowiązania, które nabył oraz że zobowiązanie to ma dochodzoną wysokość, bowiem jak wskazano wyżej podstawową zasadą procesu cywilnego jest obciążenie ciężarem udowodnienia roszczenia strony powodowej. Dopóki powód nie wykaże istnienia i wysokości roszczenia, pozwany nie musi podejmować obrony bez obawy o wynik sporu.

Powód poza przedłożeniem wyciągu ze swoich ksiąg rachunkowych – nota bebne dotkniętego brakiem formalnym w postaci niewskazania daty sporządzenia wyciągu - powinien wykazać zasadę i wysokość zobowiązania czego, wbrew spoczywającemu na nim ciężarowi dowodzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne nie dokonał.

Przedstawiony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych wskazuje numer umowy pożyczki oraz wysokość zobowiązania (należności głównej), a więc podaje informacje umożliwiające identyfikację wierzytelności, figurującej w księgach rachunkowych powoda B. (...) Niestandardyzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego. W zestawieniu z załączoną do akt I Co 1189/11 umową pożyczki pozwala sądowi na weryfikację tożsamości tegoż zobowiązania (objętego wyciągiem z ksiąg rachunkowych, nabytego na podstawie cesji wierzytelności) z wierzytelnością, wynikającą z umowy zawartej przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem.

Jednak na podstawie złożonych przez powoda dokumentów nie można dokonać ustaleń, że nabyta w wyniku cesji wierzytelność ma dochodzoną pozwem wysokość.

Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W myśl zatem ogólnych zasad na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających jego roszczenie, a mianowicie faktu, że z tytułu niespłaconych należności z umowy pożyczki należy mu się od pozwanego dochodzona pozwem należność.

W rozpoznawanej sprawie brak jest dowodów określających zakres wykonania umowy (np. wykazu dokonanych przez pozwaną wpłat), termin wymagalności należności głównej (terminu postawienia niespłaconej części należności głównej w stan natychmiastowej wymagalności, od którego rozpoczęto naliczanie odsetek), dowodów czy informacji wskazujących sposób naliczenia skapitalizowanych odsetek, a zwłaszcza wysokości stopy procentowej, okresu, za jaki zostały naliczone odsetki wskazane w wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu i dochodzone niniejszym pozwem. Uniemożliwia to sądowi dokonania np. kontroli przestrzegania przepisu art. 359 §2¹ k.c., określającego dopuszczalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej (odsetki maksymalne).

Nie zostało wykazane przez powoda, co składa się na pojęcie kosztów poniesionych przez bank składających się na ogólną kwotę 267,60 złotych, co uniemożliwia sądowi kontrolę zasadności roszczenia pod kątem klauzul niedozwolonych w stosunkach z konsumentem.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, który zaskarżył wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie art. 232 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie w sprawie, tj. uznanie że to na stronie powodowej spoczywał cały ciężar dowodu, podczas gdy to strona pozwana podnosiła zarzut nieudowodnienia istnienia roszczenia nie przedkładając przy tym dowodów wpłat na poprzedniego wierzyciela;
2. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez wyjście poza zasadę swobodnej oceny dowodów i uznanie, że powód nie udowodnił dochodzonego pozvem roszczenia tymczasem, gdy udokumentował powyższy fakt m.in. przez przedłożenie załącznika do umowy cesji wierzytelności oraz wniesienie pismem procesowym z dnia 1.09.2014r. o przeprowadzenie dowodu z akt postępowania klauzulowego i egzekucyjnego na okoliczności istnienia zadłużenia z uwzględnieniem jego poszczególnych składowych oraz zasad ich naliczania;
3. naruszenie art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i wyrażające się sprzecznym z zasadami logicznego wnioskowania i uznaniu przez Sąd, iż wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu nie stanowi wiarygodnego dowodu na wysokość przejścia wierzytelności;
4. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez wyjście poza zasadę swobodnej oceny dowodów i dokonanie niezgodnej z zasadami logicznego wnioskowania oceny dowodów polegającej na uznaniu przez Sąd, że powód nie wskazał daty sporządzenia wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda, gdy powyższy dokument generowany jest automatycznie w bazie informatycznej powoda i nie ma innej możliwości jak wskazanie w nim wszystkich niezbędnych danych, a przede wszystkim daty jego sporządzenia;
5. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez wyjście poza zasadę swobodnej oceny dowodów i uznanie, że powód nie udowodnił wysokości dochodzonego pozvem roszczenia, gdy tymczasem udokumentował powyższy fakt m.in. poprzez przedłożenie załącznika do umowy cesji wierzytelności wskazującym wysokość roszczenia w dniu cesji oraz wniesienie pismem procesowym z dnia 1.09.2014r. o przeprowadzenie dowodu z akt postępowania klauzulowego i egzekucyjnego na okoliczności istnienia zadłużenia z uwzględnieniem jego poszczególnych składowych oraz zasad ich naliczania;
6. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez nierozpoznanie całości materiału dowodowego polegającego na pominięciu wniosku o przeprowadzenie dowodu z akt postępowanie egzekucyjnego , co pozwoliłoby na ustalenie wysokości roszczenia istniejącego w momencie wszczęcia postępowania i jego umorzenia;
7. nierozpoznanie istoty sprawy;

W oparciu o powyższe zarzuty powód wnosil o :

1. zmianę zaskarżonego wyroki i:
  - a) orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu;
  - b) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za I i II instancję;

względnie o:

2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienie temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

Pozwana złożyła odpowiedź na apelację, w której wnosila o oddalenie apelacji powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest nie zasadna i podlega oddaleniu. Nie trafne są zarzuty podniesione w apelacji.

Mając na uwadze, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne.

Przechodząc do omawiania zarzutu apelacyjnego polegającego w istocie na naruszeniu przepisów prawa procesowego poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na wadliwej ocenie materiału dowodowego, to należy podnieść wbrew zarzutom skarżącego, że Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przy ocenie materiału dowodowego sądowi przysługuje bowiem swoboda zastrzeżona treścią powołanego wyżej przepisu. W razie tylko pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie tej swobody oceny dowodów. Tego rodzaju uchybień nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu I instancji, zaś skarżący prezentując niezadowolony z treści rozstrzygnięcia Sądu w żaden sposób nie wykazał, że ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c., co nadaje apelacji polemiczny charakter. Nie ma podstaw do stwierdzenia, że wysokość powództwa została przez powoda udowodniona. Pozew opierany był o twierdzenie o nabyciu wierzytelności od banku, który był wierzycielem z tytułu umowy kredytu, a następnie z bankowego tytułu egzekucyjnego, na podstawie którego pierwotny wierzyciel prowadził egzekucję, która została z powodu bezskuteczności umorzona. Do akt sprawy załączono kopię z umowy kredytu oraz kopię wyciągu umowy przelewu wierzytelności, wraz z kopią wydruku z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży z dnia 30.11. 2012r. Jednakże z tychże dokumentów nie sposób wywnioskować w jakiej wysokości powodowi przysługuje roszczenie. Nie da się w oparciu o zaprezentowane przez powoda dowody ustalić dlaczego ewentualna należność miałaby opiewać właśnie na kwotę objętą pozwem. Należy bowiem pamiętać, że stosownie do art. 513 §1 k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. Umowa przelewu nie jest zaś dowodem na to, że nabyta wierzytelność przysługuje nabywcy w wysokości określonej w tejże umowie i dłużnik nie może tejże wysokości kwestionować.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na powodzie spoczywał obowiązek wykazania istnienia jak i wysokości dochodzonych wierzytelności (art. 6 k.c.). Zgodnie z przepisem art. 3 k.p.c., strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Wskazać należy, że to na stronie powodowej spoczywa ciężar dostarczenia sądowi materiału dowodowego, na podstawie którego mógłby on przekonać się o prawdziwości faktów uzasadniających żądanie, czyli na wykazaniu słuszności żądania (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000r.III CKN 17/00).

Należy podnieść, że Sąd nie jest o związany orzeczeniem jakim jest postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, w zakresie zarówno zasadności jak i wysokości roszczenia. Kontrola sądowa dokonywana w postępowaniu klauzulowym ma ściśle określone granice i nie obejmuje szeregu okoliczności materialnoprawnych. Jest tak, gdyż postępowanie klauzulowe, toczące się na skutek wniosku banku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, nie ma charakteru postępowania rozpoznawczego, w którym sąd bada zasadność roszczenia powoda, ale ma jedynie na celu sprawdzenie formalnych przesłanek nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a nie jego merytoryczne badanie. Nadając klauzulę wykonalności, sąd stwierdza, że wystawiony przez bank tytuł nadaje się do realizacji w drodze egzekucji. Ustalenie natomiast, czy dochodzona przez bank należność rzeczywiście istnieje i czy została wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym we właściwej wysokości, wykracza poza zakres kognicji sądu przy nadawaniu klauzuli wykonalności

(por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 lutego 2014 r., I ACa 687/13). W szczególności - i z istoty rzeczy - kontrola zasadności wniosku dokonywana przez sąd w postępowaniu klauzulowym nie obejmuje skuteczności przelewu dokonanego w okresie po złożeniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności i na rzecz podmiotu nie mogącego prowadzić egzekucji na podstawie tego tytułu. Także wysokość roszczenia dochodzonego w postępowaniu cywilnym powinna zostać wykazana przez nawiązanie do treści umowy kredytu, a nie jedynie do treści bankowego tytułu egzekucyjnego, czy też akt postępowania egzekucyjnego, które toczyło się na podstawie tegoż bankowego tytułu egzekucyjnego bez wiedzy dłużnika. Powód wobec tego, że pozwana nie uznała powództwa, kwestionowała wysokość dochodzonego roszczenia, winien w oparciu o umowę kredytową, dokumentację związaną z wypłatą pozwanej środków i spłatą przedstawić wyliczenie wierzytelności jaka mu przysługuje względem pozwanej, ewentualnie wnioskować o dopuszczenie dowodu z wiadomości specjalnych jeżeli sam nie byłby sprostać temu obowiązkowi. Ponadto winien zaprezentować Sądowi dowody w oparciu, o które dokonał stosownych wyliczeń. Powód sam w piśmie procesowym przyznał, że pozwana uiściła na poczet spłaty długu kwotę 100zł. Powód jednakże nie podał w jaki sposób zarachował dokonaną spłatę, na poczet jakich należności została ta kwota zarachowana. Pozwany nie przedstawił, kiedy roszczenie stało się wymagalne i od jakiej daty zostały naliczone odsetki od przeterminowanego kredytu. W oparciu, o które zapisy umowy zostały naliczone poszczególne składowe kwoty objętej pozwem. Prawidłowo Sąd I instancji wywiódł, że brak jest dowodów określających zakres wykonania umowy (np. wykazu dokonanych przez pozwaną wpłat), termin wymagalności należności głównej (terminu postawienia niespłaconej części należności głównej w stan natychmiastowej wymagalności, od którego rozpoczęto naliczanie odsetek), dowodów czy informacji wskazujących sposób naliczenia skapitalizowanych odsetek, a zwłaszcza wysokości stopy procentowej, okresu, za jaki zostały naliczone odsetki wskazane w wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu i dochodzone niniejszym pozwem. W efekcie powód nie udowodnił wysokości dochodzonego roszczenia.

Należy również podnieść, że powodowy fundusz, nie mogąc korzystać z ułatwień w dochodzeniu roszczeń wynikających z przepisów art. 96 i 97 Prawa Bankowego, nie może się odwoływać do treści wyciągu z ksiąg banku. Zwraca zresztą uwagę, że o ile wyciąg z ksiąg banku ma moc dowodową dokumentu urzędowego w postępowaniu klauzulowym, toczącym się z wniosku banku, który wydał bankowy tytuł egzekucyjny, to w postępowaniu rozpoznawczym toczącym się z powództwa nabywcy wierzytelności mocy tej już nie posiada. Wynika to z przepisu art. 95 ust. 1a Prawa bankowego, zgodnie z którym moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1 tego przepisu, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Jest przy tym logiczne, że skoro zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem fundusze sekurytyzacyjne nie mogą prowadzić egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, ani nawet uzyskać na taki tytuł klauzuli wykonalności jako cesjonariusze (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 422/08), to nie mogą one korzystać z narzędzi, w które ustawodawca wyposażył banki w celu umożliwienia dochodzenia roszczeń w trybie uregulowanym w przepisie 96 Prawa bankowego. Skoro Trybunał Konstytucyjny, w wyroku z dnia 15 marca 2011 r., sygn. P 7/09, zakwestionował konstytucyjność wyciągu z ksiąg banku, jako mającego moc dokumentu urzędowego w stosunku do konsumentów, to wobec nich przepis art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego stracił moc obowiązującą (co nastąpiło z dniem 5 kwietnia 2011 r. - por. powołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 lutego 2014 r., I ACa 667/13). Należało zatem ocenić, że powództwo było już w postępowaniu pierwszoinstancyjnym nieprzygotowane, gdyż strona powodowa nie przedstawiła dowodów umożliwiających weryfikację tego, czy wierzytelność istnieje i w jakiej wysokości.

W tej sytuacji apelacja powoda podlegała oddaleniu jako niezasadna na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ §1 i 2 k.p.c.